

6

que literariae reipublicae per me satis censeo. Codex hic olim quidem inter
Historicos, numero CCXLIX. situs erat; nunc autem juxta Gentilottianam re-
censionem inter Historicos profanos DCCCCXCII. locum obtinet.

Est praeterea, quod te paucis rogatum velim. Quum a *Forlisa* nostro audi-
verim te Francorum Annales, qui a Lambecio editi fuerant, recudere consti-
tuisse, e re tua fore judicarem, ut iisdem Gentilotti quoque judicium una cum
variantibus lectionibus adjungeres: quae omnia eo fine exscripto Nigellio adje-
ci; ita enim commode & tibi ipsi parces, & amicissimi amplissimum Antisti-
tis memoriae, mihi aeternum calendae (ne quodcumque id laboris evanescat)
consultum erit. Ceterum ut me ames, enixe rogo, ac si quid hoc amplius ef-
ficere tibi possim, jube, & vale.

Dabam Vindobonae a.d. XVIII. Kalend. Decembr. MDCCXXV.

Prodit ergo iam tamdem *Ermoldi Nigelli Elegiacum Carmen de Rebus gestis Lu-
dovici Pii*, numquam antea editum: quo ex Opere si Collectionis meae, ac prae-
sertim hujus Tomi, pretium maxime auctum iri dixerim, neminem fortasse con-
tra sententem reperiam. Sed antequam profitar quid de ipso Poëmate sentien-
dum sit, exigit res, ut primum proferam, quis ejus Auctor fuerit. *Ermoldum Ni-
gellum* ille se disertis verbis appellat in Praefatione, ubi per duplum. Acrosti-
chum in principio & fine versuum hunc nobis versum offert:

*Ermoldus cecinit Hludovici Casaris arma.
Ibi quoque altero versu alterum suum nomen prodit, inquiens:*

*Suscipe grataanter, profert quae dona Nigellus.
Duplex, inquam, nomen illi fuit; quod si cui placeat, alterum potius appellare
agnomen, facile me consentientem habebit. Sic iis temporibus florueru Flaccus
Albinus, quem Alcimum dicimus, Analarius Fortunatus, Lupus Servatus, Walfridus
Strabo, Paschasius Radbertus, Rabanus Maurus, ut alios omittam, ad quorum nomi-
na agnomen aliquod accessit. Neque me fugit, Claris. Sirmondum in Notis ad
Ennodium, & in Praefatione ad Sidonium, contendere, apud mediae aetatis ho-
mines morem obtinuisse, ut nobiles tantum pluribus nominibus uterentur, quo-
rum postremum tantummodo proprium eorum nomen foret; quae vero praece-
derent, adscititia, ac veluti praenomina essent. Sed quod ille de Ennodio ac Si-
donii temporibus recte pro suo more animadvertisit, vereor, ne haec ad tempora
Caroli Magni aptari possint; verique videtur similius, Albinum, Strabonem, Serva-
tum, Maurum, Nigellum, aliaque ejusmodi, agnomen fuisse addita post proprium
nomen. Sed progrediatur. Non solum ipsi Ludovico Pio, cuius gesta canit, Er-
moldum fuisse synchromum liquet, sed ipsum etiam Augusti illius jussu propter
aliquod crimen in rem politicam exilio fuisse mulctatum. Locus exilii Argentoratu-
m fuit, Strazburg Poëtae appellatum, quod nomen adhuc apud Germanos reti-
net. Ut autem iratum Caesarem placaret Ermoldus, ejus laudes Carmine isto
canendas, egregiaque illius gesta narranda suscepit, identidem misericordiam pii
Principis imploras, & exilii finem deprecans. Praecipue vero in calce Carmi-
nis ait:*

*Hoc tibi, Caesar, opus stolida crocitante cicuta,
Porrigit Ermoldus, exul, egenus, inops.
Christum deinde rogat, ut Ludovicum ad proprius cognoscendam, pensandamque
ejus causam inducat, haec subdens:*

*Veridicis poteris forsan cognoscere verbis,
Criminis objecti me minus esse reum.*

*Non tamen excuso me illius, crede, reatus,
Infelix quo sum trusus in exilium.*

Sed quis iste Ermoldus Nigellus fuerit, nusquam legitur, adeoque ad eum digno-
scendum, reliquum est, ut conjecturis tantum agamus. In Vita Ludovici Pii ab
Astronomo scripta ad Annū 834. haec leguntur: *Mandavit (Imperator) filio Pip-
pino per Ermoldum Abbatem, res Ecclesiasticas, quae in Regno ejus erant, quas vel ipse suis
attribuerat, vel ipsi sibi praeripuerant, absque cunctatione Ecclesias restitueret.* Ad haec
respiciens Clarissimus Mabillonius in Annalib. Benedictinis ad Annū Christi 818.
qui Anno 833. florebat. Tum haec subdit: *Forte hic est Ermoldus Abbas, per quem
Ludovicus Augustus Anno sequenti, id est tricesimo quarto, mandavit filio suo Pippino, ut
res Ecclesiasticas &c. restitueret.* Tum idem ipse Mabillonius in aliam sententiam,
& quidem justiore titulo, declinare vifus est ad Annū 834. haec scribens: *Quis
sit*